

ELOFIZETÉSI FELTÉTELEK.

HÁZHOZ KÜLDVE:

Egész évre . 5 frt - kr.
Félévre . . . 2 frt 50 kr
Hivatalok, községek, köz-
zégi jegyzők és tanítók
részére egész évre 3 frt.

Az előfizések
postautalvánnyal
eszközlelők.

Egyes számok 10 kr-jaival
kaphatók a kiadóhiva-
talban.

GÖMÖR

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETESEK.

Háromhasabos petit-sor
egyszeri közléseért 7 kr
kétszeriért 6 kr., több-
szöriért 5 kr. fizetendő
Bélvégdíj minden egyes
beiktatásért 30 kr

A NYILTERBEN:

minden 3-hasabos gar-
mond sor díja 15 kr.
Hirdetők, előfizetők
vagy gyakori hirdetők
tetemes díjkezelmény-
ben részesülnek

A kéziratok a szerkesztőséghez (Kossuth-utca
8 sz.) küldendők — Kéziratok vissza nem adatnak.
Felelős szerkesztő: SZELESS ÖDÖN.

Megjelenik hetenként egyszer,
— VASÁRNAP. —

A hirdetések, előfizetések, reklamációk,
a kiadóhivatalba (Kossuth-utca 7 sz.) intézendők.
L. tulajdonos: DRASKÓCZY LÁSZLÓ.

Lapunk számára hirdetéseket elfogad a Reuter ügynökség és a Magy. Távir. Iroda hirdetési irodája. Budapest, Granátos-u. 1.

Társadalmi morál.

Tegnapelőtt, pénteken ítelt a rimaszombati kir. törvényszék Kristóffy és társai bűnügyében, mint azt törvényszéki rovatunkban ismertettük, de ítelt egyszersmind a társadalmi morál azon elfajulása fölött is, mely a sikasztókat, hamisítókat, vagyis azon embereket neveli, kik az igazi becsületesség, igaz-
elviség helyébe a látszat, a külszin becsületességét helyezik s nem keresik, nem kutatják az embernek igazi belbesét, hanem megelégedve a külszimmel tüskön-bokron követik azt az irányt, melyet az elmés francia ez odavetett szóval jellemezett: fin de Siecle.

Ez erkölcsök ily elfajulása között midőn a Kristóffyak valóban megdöbbentő számban tűnnek föl nap-nap mellett kétszeres és elmulasztatlan kötelessége a társadalomnak a társadalmi morált, a társadalmi tisztességet legföltékenyebben őrizni s teljes erejéből odaadni, hogy az ily erkölcsileg bukott emberek, mint valami rákfene kiirtassanak a társadalom testéből, nehogy a fekély az ép részeket is megtámadva egy oly krachnak nézzünk elebé, mely évszázadok-ezredek küzdelmeit megsemmisítve a társadalmi erkölcs roncsaira írja fel majd ez odadobott röpke szót: fin de Siecle.

Nincs jogunk senkinek becsületességében kételkedni addig, míg az ellenkezőről meg nem bizonyosodunk, de nem csak jogunk, hanem kötelességünk is a társadalom irányában, hogy szigorúan ellenőrizzük azok működését s viselkedését, kikre társadalmi állami életünk vezetésesebb ténykedéseit bízunk kikre még ezen felül erkölcsi vagy anyagi javainkat bizva közhivatalnokokká, köztiszt-

viselőkké emeltünk, mert ezeknek bűne kétszeres árnyat vet magára a társadalomra, megbélyegezve bennök sokkal nagyobb mértékben a társadalmi morált, mint egyesek vétségeiben.

És e szempontból elengedhetlen kötelességük az illető feisőbb hatóságoknak a legszigorubb ellenőrzés, melynek elmulasztása nem egyszerű kötelességmulasztás, hanem megbocsáthatatlan bűn a társadalom ellenében, mely nemcsak anyagi javait bizta reájuk, de a társadalmi tisztességnek is őreivé rendelte őket.

És e szavakkal nem a rideg skepticizmus van kimondva, nem az a módszer van ajánlva, mely minden egyes embert rendőrré tesz, hogy éles szemmel figyelje társainak viselkedését, hanem azon a társadalom által reánk rótt kötelesség, mely a társadalmi morálnak, a társadalmi tisztességnek feltékeny őrzését, annak még a szeplő árnyától is megvédését, elengedhetlen kötelességévé teszi mindenkinek, a ki társadalomban a társadalommal élni akar.

Kiirtani onnan mindazt, a mi nem oda való s ha kasztot kell emelni, emeljünk kasztot, melyen belül azonban csak igazán fedhetlen, igazán jellemes, becsületes emberek élnek.

És ha felemeltük a kasztot, melyen belül csak a becsületes emberek élnek, legyünk azon teljes erőnkől, hogy e kaszton kívül senkit ne találjanak.

A becsületesség, a jellem, a társadalmi morál legyen kiváncsi az egész emberiségnek.

Ennek kivívása az, mely a társadalomnak legnemesebb, de egyúttal elengedhetlen kötelességét képezi.

E kötelesség teljesítésében fáradni, küz-

deni pedig édes feladat kell, hogy legyen mindenkinek, ki a társadalmi morál tisztaságát, fenségét megérteni tudja.

Három óra

a gömörmezei muzeumban.

Készültem régen megnézni azt a helyet, hol hitem szerint Gömörvármegyeinek régi történelmi emlékekben oly gazdag gyűjteményét láthatom; örvendtem előre annak a pillanatnak, mikor a régeimult századok ereklyéi fognak szólni hozzám hirdetve a régi dicsőséget, beszélni a századok nagy embereinek fényéről, a munka, a kultúra fokozatos fejlődéséről s egy helyen összpontosítják a százbérezű, dombos, hullámos és sík területtel váltakozó megyének tarka népviseletét, változatos ipari s gazdasági viszonyait.

Vágyam beteljesült. Az intézetnek buzgó felügyelője, az érdemekben megöszült kedves tanár Fabry János ur, a múlt vasárnap a legnagyobb szívességgel vezetett be Kathona Géza barátommal a vármegye székházán levő „Gömörmezei muzeumba.”

A megiepetés — mondhatom — nagyobb volt, mint milyet még csak álmodni is mertem volna.

Vártam egy termet, melyben külitáshoz hasonlóan egy teljes áttekinthető kép fog tárulni előttem, vártam egy gazdag fényes felszerelést, mely méltó legyen oly szép történelmi multhoz, melyet Gömörmezei felmutatni képes, és találtam egy kis cellát, hova a világosság sugara félve szökik be; találtam a kis cellában néhány szekrényt és ládát, melyek feltékenyen rejtik el azon csekély műemléket és becses okmányokat, melyek a történelem előtti idők-től a régi századoktól kezdve a mai napig egy fényes multról tesznek tanúságot.

És e megiepetés nem volt kellemes, mert én a multak emlékeit, melyekben jövököt látom megírva, nagyon is megbecsülendőknek tar.o.m.

E megbecsülést — fájdalom — nem tapasztaltam s azért önkéntelen jött ajkamra e szó: „Tanár ur! ne vezessen másokat e muzeumba, mert ha bevezet olyanokat, kik még eddig nem

Másnap Kürtösi Jóska azzal dicekedett, hogy a Biriéknél oszonnált s a Biriével két malom kalácsot evett meg, (velem csak egyet), ez végtelenül lesujtott s a hangulat magaslatáról leszállva melancholikusan kóboroltam az utcán öngyilkossági szándékkal... Ah! ez régen volt! A Birié tiz éves lehetett...

II. A nagy Biri.

Lizi kisasszony mosolygva forgatott rózsás ujjai között egy száraz nefeletset és szórakozottan kérdezte a kis kadettól?

— Mióta van ennél a garnisonnál.

A kadet kedvetlenül felelt: most várom e hóban előléptetésemet (a mi körülbelül annyit jelentett — régen!)

Lizi kisasszony nagyot bámult s még szórakozottabban, mint előbb, mondá: magának nagyon jól fog illeni az az egy csillag... nagyon csillagos lesz.

A kadet dobodni érezte szívét.

— Talán már nem is fog többet meglátogatni, hiszen hadnagy ur lesz?

Most már úgy érezte a kadet, hogy olvadni kezd a szive... hadnagy ur lesz, nem kadet... nem fog többet meglátogatni; nem?... dehogynem, a Lizit, az aranyos Lizit, a szép, a kedves leányt, dehogynem... elveszi... vár, vár, ha kell, az ítélet napig...!

Lizi kisasszony a szeme elé tartja a száraz nefeletset és a között néz ábrándosan kimondhatatlan arczkifejezéssel a kadetra.

— Ugyan hová gondol Lizi nagysám — hebegi a kadet — én, én mindig az leszek a

ki voltam, maga csak hívjon mindig annak a minek eddig hívott, csak annak, de... de... a kadet szive elolvadt, érezte hogy szeme ábrándosan káprázik a Liti szép szemétől... Oh! angyal, angyal! Azt gondolta, hogy most alkalmas az idő bevallani azt, amit érez. Le akart térdelni, a kardja megcsörrent, kísérteriesen zizzent meg, mint egy halottú ének gyászos akkordja... a kauceió... a kauceió!

Szépén oda ment Lizi nagysámhoz, kezét csókoit, hosszasan tartotta ajkánál a kis kezét... egy köny hullott ki a kadet szeméből... isten önnel, isten önnel. Többet nem mondhatt. Elrohant.

Lizi nagysám mosolygva nézett utána s haragosan dobta földre a száraz nefeletset... törj össze, anyámasszony katonája meg talán azt akarta, hogy én mondjam: szökjünk. Szegény fiu pá, pá!... Es elővette a friss rózsát, mit tegnap kapott a hadnagy urtól...

III. A harmadik Biri.

Mese a tulipánról.

Kis arany pillangóm, tarka madárkám ne hagyj itt; napsugárral játszol, gyöngyharmatból iszol, illatos virágkelyheben jó édeset iszol... ne hagyj itt! Én lelkeim, én apró cselédem, kicsinyke aranyom ne hagyj itt! — meghalok, gyöngye szirmom elhervad, fehér kelyhem összesukodik, harnatos lelkeim elszáll, karcu száram földre hajol érted, érted... ne menj el. Így kérte a bohó tulipán a tarka lepkét s a lepke vissza se nézett, tarka szárnyán kényesen

HANGULATOK.

I. A kis Biri.

— A „Gömör” e edeti tárczája. —

Mióta a kis Biriéknél egyszer az oszonnán együtt ettünk meg vele egy malom kalácsot, azóta mindig a hangulatok embere vagyok... Ah! az az oszonna! milyen édes volt az a kávé és nem keserűbb az élet. Milyen aranyos volt minden. Az egész szoba rózsás fényben uszott! Az oszonna után kimentünk a kertbe a kis Biriével. Egy padra ültünk, egymás kezét fogtuk; a kis Biri mosolygott, én is mosolyogtam, mosolyogtak a virágok, mosolygott a nap, az ég, minden... és én éreztem, hogy a szivem erősen dobog... Az ajkam megnyílt és azt sugtam, tied vagyok... szeretlek.

A kis Biri elfutott, én pedig megkövülve álltam ott, azt hittem, hogy valami iszonyu bolondot mondhattam. Pár pillanat múlva jött a kis Biri, mint a pipacs olyan vörös arczczal. Kérdeztem, miért futott el?

— Elmentem megmondani a mamának, hogy mátol fogva jegyesek vagyunk, mert ezt a mamának kell tudnia, nehogy holnap a Kürtösy Jóska hívja oszonnára, a kit én ki nem állhatok.

A hangulat magaslatára szállva rebegtem el, Birié imádlak.

— Imádlak — sugta Birié s én olyan boldog voltam.

áttak e helyet s hitték azt, hogy Gőmörvármegyének van muzeuma belépésök percztől fogva nem fogják azt hinni többé.

Ekkor aztán kifejtette előttem a tanár ur, mi oka annak, hogy mainapig el van hanyagolva ez intézmény.

Van — így szól — egy egyesület, mely még maga is ifjúkorát éli, s melynek megizmosodottsáért Gőmörmegye minden férfianak küzdeni, fáradsá, áldozni kellett és ez egyesület: a gőmörmegei közművelődési egyesület.

Ezt kellett előbb megerősíteni, erre kellett az erőket összpontosítani s azért vártunk mi, vártuk azt, mikor eljön az idő, hogy mi is hallassunk magunkról, hogy sikerrel megindíthassuk az aktív eme nemes czélu kulturintézmény érdekében.

Az idő már itt van; a közművelődési egyesület megerősödött, megizmosodotta társadalom nem fogja többé erejét szétforgácsolni, de küzdeni, áldozni fog a muzeum érdekében is.

Megmutatta ezután sorban az elzárt szekrények féltve őrzött kincseit.

Nem sok az igaz, — de mint a tanár ur mondja — mindből van egy kicsi. Vannak szép darabok még a praeistorikus korból, vannak a bronzkorból, vannak régi fegyverek, régi agyag vázák régi pénzek, érmek stb; a szabadság harc ereiklyéi szintén találtak helyet. Láttunk szép női kézimunkákat a régi magyar idők ből. Az okmány gyűjtemény különösen a gőmörmegei czéhek, köztük főrészt a mézáros czéhek okmányait őrzi, de vannak igen régi, még Zsigmond király korabeli dokumentumok is.

Helyet talált a szűk cellában Gőmörmege gazdasága is. Üvegedényekben vannak elhelyezve a földművelés termékei, a különféle gabnafélék. Régi képek, egy pár szobor képviseli a képző művészetet. A népviselet főleg a tótság viseletét tüntek elő. Gyűjti a tanár ur az összes Rimaszombtatban megjelent lapokat és nyomtatványokat, sőt a fővárosi lapokat is, s az összegyűjtött színlapok valóságos tanulmányt szolgáltatnak Rimaszombtat színészetéről.

Szóval vannak nevezetes dolgok mint a tanár ur szokta mondani, mindből egy kevés; s éppen az a baj, hogy kevés.

Eledjen tehát fel a muzeum, verjen gyökereket az emberekben az a meggyőződés, hogy a muzeum szükséges.

Legyen annak egy nagy terme, hol szépen, a szemnek tetszetősen el lehessen rendezni az összes emlékeket, ez az első, aztán a második, hogy igyekezzék azt mindenki tehetségéhez képest gazdagítani, hogy az ezred év már virágzóznak találja s gazdagnak Gőmörmege e nagy fontosságú kulturintézményét.

Csernay Dániel.

Rimaszombtat — Losonc.

Mult számunkban adtunk hírt ama örvedetes eseményről, hogy Rimaszombtatnak-Losonczal való közvetlen összekötése egy vasutvonal utján küszöbön áll, s hogy az engedelményes Báró Baratta Dragaur Alajos ezen vonal megvalósítását a Losonc-Poltári szakasz kiépítése által már meg is kezdette.

Rimaszombtat és Gőmörmegének most egy

billentett s elrepült, mikor már a tulipán kelyhén édesdeden pihent, harmatja gyöngyéből méz édeset ivott . . . A lepke elröpült.

* * *
Soha sem hagylak el anyám — susogta Marcsa a jó leány. Egyszer aztán birták a nagyságos urékhoz. Az a csunya csipke tövis, hogy megfogta ingvállkáját, az a zöldlevelű csalán, hogy megcsipette apró lábát, az az ostoba madár mintha azt csiripelte volna: ne menj, ne menj! S Marcsa, a jó lány elment. Hozott aztán anyjának jó meleg kendőt, magának fényes gyöngyöt és az anyja örült a Marcsának . . .

Marcsa egy napon, mikor a patakban mosta apró lábát, úgy találta, hogy mégis igaza van az urfnak. Véghetetlen nevelésnek találta a Milos furulyázását, még ostobábbnak a beszédét.

Szellő csendesen susogta ne menj — csipkebokor megfogta fodros ruhája szegélyét mintha mondaná: ne menj! Marcsa hallotta, mégis elment. Az anyja se tudta, ő se tudta hová, de tudta más. Irt aztán haza szép virágos levelet, hogy jól van dolga, meg is öröm-könyezte az anyja, az ostoba Milos meg vissza se irt Marcsájának, mert nem tudott írni.

Egyszer aztán híre járt, hogy nagyságos asszony lett Marcsából. Meg is csinálták a mesét, hogy elment messze, ott aztán kisasszony lett belőle, egy ur megszerette, megszerette, elvette s most már a Marcsa nagyságos asszony. Bizony dicsőséget hozott a falujára . . .

* * *
Pesten egyszer mintha a Marcsát láttam

újabb örömteljes hírrel szolgálunk, egy hírrel mely az általunk hangoztatott közohajnak megfelel s a felvetett tervet a tettek terére viszi az eddigieknél még határozottabban.

A folyó évi április 20-ika emlékezetes nap lesz vasutgyünk fejlődése terén, mert napon vettető — mint bennünket a legilletékesebb helyről értesítenek — Budapestten Kubinyi Géza országgyűlési képviselő Báró Barattától Losoncz-Poltári vonalon Losoncz-Poltári szakaszának kiépítését.

Midőn ezzel Gőmörvármegyét és Rimaszombtatot annyira érdeklő vonal is Kubinyi Géza nevéhez fűződik, s midőn ezzel a tettek férfiban megkapjuk a legjobb zálogot a sikerhez, szinte szívvel üdvözöljük őt, s hiszük és tudjuk, hogy ezen üdvözlötünkhöz nemcsak Gőmörmege általánosan, de Rimaszombtat, s az összes érdekeltség nagy lelkesedéssel fognak hozzájárulni.

Most már az férfiú lép a vállalat élére, ki megyénké, s kívül így az érintkezés is megvan könyvitve, ki itthon van, s kinek az összes érdekeltségekkel az összeköttetéseket keresni se kell, mert jóformán már megvannak. S mi most már biztosra vesszük, hogy Rimaszombtat azt a pozitívot, melyet ezen vasutgyben neki kijelölünk sietni fog elfoglalni, s a „viribus unitis“ elvét diadaira juttatni. Fel tehát a nemes czélért a kivitelre érdemes tettekre!

HIREK.

— **Marikovszky Géza** balogvári uradalmi számtartót és kedves nejét, a balogiak nagy meglepetésben részesítették, mely abban állott, hogy két — fenyő gallyal gazdagon feldisztett — diadal kaput emeltek, melyeket gyönyörű selyem zászlókkal lobogóztak fel „Isten hozott“ felirattal. Kélmán pedig, rojtekéből, több üdvözlő darabot játszott a bevonulásnál. A derék számtartót az uradalmi cselédek számára, egy reggelig tartó lakomát rögtönzötetett. Eljenek sokáig!

— **Jókai Mór diszpolgár!** Rimaszombtat város is egy babérlevéllel kívánt hozzájárulni Jókainak jubileuma alkalmával homloka körül füzendő eszményi koszorúhoz. F. hó 20-án tartott közgyűlésén diszpolgárrá választotta nagy lelkesedéssel.

— **Kossuth asztaltársaság.** A „Rimaszombati Kossuth asztaltársaság“ folyó hó 30-án összejövetelt tart. Mintán ez alkalommal óhajttintézkedni az iránt is, hogy az év folyamán összegyűjtött Kossuth fillérek, melyek immár jelentékeny összeget képviselnek, az asztaltársaság törekvéseihez képest miképen legyenek a jótékony czélra fordítandók: a törzstagok felkérlik az összes külltagokat, hogy a jelzett napon esti 7 órakor a „Három Rózsa“ éttermében az asztaltársaság saját asztalánál minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

— **A helybeli főgymn. tanárikara** az ezidei vizsgálatok rendjét következőképen állapította meg: a VIII-ik o. osztályvizsgálata május 4. 6—10 napjain. Írásbeli érettségi vizsga május

volna. Fehér volt az arca, délceleg a járása, fenyos a szeme. Egy urral ment. Láttam aztán Marcsát sokszor ellibegni mint egy páva az utcán egy soványképű urral, láttam, amint vilám-sebesen hajtott két pejlóvat ő maga, mellette egy száraz arcú ur ült; láttam hintón elrobogni egy piros képű urral. Mindig Marcsa volt, a nagyságos asszony! Be szép ez a Marcsa, be megáldtta az isten, mert jó leány volt.

Sokára láttam aztán a Marcsát, nagyon sokára; már akkor maga volt, nem a régi Marcsa, csak a ruhája volt régi. S a mint végig suhant az utcán, mintha átkozódva mondtavolna, ezt is ismertem, azt is, most még se ismer egy sem. Mikor a távolság elnyelte alakját a fehér csipkerongyok meg-megvillantak, mintha a hajdani kis Marcsa lelke röpködne ott . . .

Az anyja, a szegény anyja egész nap várja haza, s imádkozik, jöjjön haza minél előbb s adjon az isten jó egészséget a jó leányának úgy, mint a nagyságos urának. Ez ostoba Milos meg olyan szomoruan furulyázza:

Elvitték, elvitték, hintóba ültették,
Gyöngye fehér arczát pirosra festették.

* * *
A lepke elröpült. Fehér kelyhecskéje összecsukodott, apró szirmaival kis lelke kirepült; szellő el-elaltatgatja, az ég megsiratja, bánatos ősz falevelekkel betakargatja, kis csalógány hervadt tulipán sirja fölött ott sir énekében, csak a gonosz pillangó röpdös vigan napsugárral játszik, harmat-gyöngyöt iszik, tulipán sirjára nem is gondol.

Ruik László.

13—18-ig. Szigorlatok az I—VII magántanulóknak vizsgája június 23. 24-én. Szóbeli érettségi vizsgálat június 26—28 napjain. Az érettségi vizsgálatra 26 tanuló jelentkezett.

— **„A gőmörmegei általános tanító-egylet“** elnöksége figyelmezteti az egylet tagjait, hogy az 1892—93. egyleti évre hirdetett pályázat határideje folyó évi május hó 1-jével lejár.

A gymnáziumi ifjuság szokott majálisa május hó 18-án lesz megtartva a szabadkai erdőben.

— **Hangversenyről.** Az április 29-iki hangversenyre nagyban folynak az előkészületek. Már most biztosra vehető, hogy a terem zsufolási fog megelni. A hangversenyt követő táncmulatság rendezőségét Draskóczy László elnöksége alatt szivesek voltak elfogadni; Bak-say Dezső, Bornemisza Elemér, Dessewffy Árpád, Dobsa Jenő, Eperjessy József, Fáy Gyula, Fedley Ferencz, Frenyo Rezső, Frits Ferencz, Gazda Pál, Hános Aladár, Hevessy Barna, Hevessy Péter, Kalocsay Béla dr., Kármán Aladár Ernő dr., Kathona Géza, Kathona László dr., Koós Károly, Kostyál Gyula, Madarassy Zoltán, Máriassy Gyula, Marton István, Nagy Elemér, Nagy Iván, Nehrer László, Nehrer Gyula, Nyáry László br., Papszász Gyula, Papp László, Ragályi István, Ifj. Radivánszky Kálmán, Radivánszky György, Rásky István, Ifj. Szabó László, Szelezky Árpád, Szelezky Zoltán, Szeless Ödön, Szentmiklóssy Béla, Szentiványi Géza, Török Gyula, Vajda István, Vajda Pál, Vajda László, Vozáry Béla.

— **A diphteritisz** a lefolyt héten ismét áldozatot szedett a gyermekvilágból. F. hó 16-án Csasztkóczy Coburg-hercegi erdőbirtónak kis fiát Vilmost ragadta el a szerető szülőktől. A mindenkitől tisztelt család iránt általános a részvét.

— **Gyász.** Hirlapiró collegánkat Simkó Endre polg. isk. tanárt súlyos gyász érte, édes anyja öz. Simko Andrásné f. hó 17-én Nyiregyházaan elhalt 72 éves korában. Mély részvéttel osztozunk collegánk fájdalomában.

— **A kórházügyekről** úgy a bizottsági, mint közgyűlési ülés kapcsán részletes tudósításokat hoztunk. Tudvalevő, hogy dr. Marikovszky István a rimaszécsi járás orvosává történt kinevezetése folytán lemondott kórházi másod-orvosi állásáról. Hogy a kórházi bizottság, mint a közgyűlés megüresedés után a II-od orvosi állás kettéválasztását határozta el olyatan, hogy az 300—300 frt javadalmazással legyen dotálva. A kettéválasztás után Főispán úr ő méltósága II-od orvosokká dr. Szabó Károlyt és dr. Kármán Aladár Ernőt nevezte ki. A két fiatal orvos tehetősége garancia, hogy hasonló ügybuzgalommal és szakértelemmel fogják betölteni új állásukat, mint milyenek legjobb emléket hagyta hátra dr. Marikovszky István.

— **A polgári leányiskolának** a régi temető és börtön mellé való felépítése bévégzett tényvé vált a f. hó 20-án tartott városi közgyűlésen, ha ugyan a kisebbség felebbezése nem menti meg a várost ennek a helytelen tervnek életbe-leptetésétől. Mi mult számunkban vázlatosan foglalkoztunk e kérdéssel, hiszük, a felebbezés fel fogja használni mindazon argumentumokat, melyek végre is arra fogják vinni a várost, hogy elálljon e tervtől, vagy pedig elgördíti mindazon akadályokat, melyek ma az odaváló építésnek czélszerűtlenségét igazolják.

— **A város erdeje ég!** Ez volt a rémos kiáltás f. hó 18-án délután 2 órakor. Es az ég felé tornyosuló füstfelhők a rémkiáltást igazolták. A városerdőnek ugynevezett „Harapin“ nevű részében dühöngött a tűz. Először csak a száraz haraszt terjesztette a lángokat, de a szélvészttől szitva csakhamar belekapott a galyakba, majd a nyers élő fába. A tüzoltóság sietve vonult ki Badinyi kapitány vezetésével a színhelyre, hol megjelent Szabó György polgármester, Ethey gazdasági tanácsos, Malik Vilmos adóárnok stb. A tüzoltóság érelyesen fogott az oltáshoz. Az ölfák csöbrök segítségével öntözött vízzel, az égő fákat nagy galyakkal igyekeztek oltani, elfojtani. Az érelyes fellépésnek meg volt a sikere, s a tűz lokalizálva, majd eloltva lett. A helyszínén 40 tüzér-katona is megjelent, azonban már nem akadt dolguk, a tüzoltók már megfékeztek a tüzet. Körülbelül 200 hold erdő esett áldozatul olyképp, hogy ott az élő növényzet életképessége tönkretetett a lángok által.

Az állami tisztviselők fizetés emelési jótéteményében városunk területén a kir. törvényszéknél 26 tisztviselő és 5 szolga, az ügyészségnél 3 tisztviselő és 19 szolga (18 fogház ór) a járásbírósnál 5 tisztviselő és 1 szolga, a pénzügyigazgatásnál 20 tisztviselő és 2 szolga az adóhivatalnál 5 tisztviselő és egy szolga részesült. Az ily előleptések folytán a kir. adóhivatal évenként 7385 frttal többet fog kifizetni, mint eddig fizetett. Ezenkívül a pénzügyőrök naponként 10 kr. zsold többletet fognak élvezni. — A fizetésemelés folyó ápril hó 1-ső napjától számíttatik.

— **Városunk képviselő testülete** f. hó 20-án tartotta meg gyűlését, melyen több érdekes tárgy került tárgyalás alá. Felolvastatt a földművelésügyi miniszter leirata, melylyel a vágóhídi szabályrendeletet helybenhagyta. Ennélfogva ezen szabályrendelet f. é. május 1-én életbelép. A f. é. városi költségvetését, a regale kártalanítási kötvényekről készített számadást helyben hagyó megyebizottsági közgyűlési határozat helyesléssel tudomásul vétetett. Olvastatt a megye bizottság határozata, melylyel a szabadkai méntelepi tiszt lak felépítését jóváhagyta azzal, hogy ezen költség a regale kártalanítási kötvények eladási árából fedeztessék. A helybeli vadásztársaság bérszerződése meghozabírtatt. A helybeli pénzügygazgatósági épület árverés útján leendő bére adása elhatározott s az árverési feltételek megállapítottak. A méntelepi tisztlakra vonatkozó árlejtési hirdetmény és feltételek szintén meghatározottak. A közgyűlés legfontosabb tárgya, a leányiskola felépítésének kérdése volt, melyről lapunk más helyén emlékezünk meg.

— **A murányvölgyi vasut** építése az egész vonalon a legnagyobb tevékenységgel halad. Egész sereg munkás a nagy talicskázza a földet a pálya helyén. Legközelebb is igen nagy számmal jöttek munkások Békés, Csanád és Csongrád vármegyékből, s ezek egy része midőn a Sűvete község mellett levő sziklás hegyeket megpillantotta megijedve nem akart a munkába fognia s csak azután nyugodott meg, midőn mondták, hogy van ám a vonalon sik terület is a hol épen úgy dolgozhatnak mint otthon az alföldön. A kisajátítási munkát technika részét Fischer Károly mérnök, jogi részét pedig Mihalik Dezső eszközlik nagy buzgalommal; szóval a vasut építés majdnem hihetetlen módon halad előre, úgy hogy ez év őszére annak megnyitása bizonyosra vehető.

— **Választás.** Madarassy Árpádöt választotta meg a hangonyi kör körjegyzőjévé f. hó 16-án, 15 szótöbbséggel Szentpétery Zoltán eddigi helyettes ellenében.

— **Vasuti hid betolás.** Az emberi elme ritkán látható szép diadalának voltak tanúi mindazok, akik a Feled község határában levő s a Rima folyón keresztül vezető vasuti nagy vashidnak f. hó 19-én végbement helyretelési műveletét végig nézték. És csak sajnálhatjuk, hogy a betolási határidőnek hirtelen történt megváltoztatása következtében aránylag csak kevesen lehettek tanúi a szép látványosságnak. A kereskedelemügyi miniszterium kiküldött biztosai, a vasuti és hajózási felügyelőség, a vasuti üzletvezetőség, a vasuti forgalmi főnökség és a rimaszombati vasuti osztálymérnökség részéről 12 szakember fogantatott ezen már hosszú idő óta nagy költséggel, fáradsággal és szakértelemmel épített vashidnak állandó helyére való betolását. Lapunk szűk tere nem enged meg, hogy a műveletnek még laikusokra nézve sem érdektelen mikéntjét részletesen ismertethessük, s így csak röviden mondjuk el, hogy maga a hid nem az íves, hanem egyenes rendszer szerint épült s két darabból, két különálló, de teljesen egyenlő hidből áll, melynek egyik-egyik vége a part melletti hidfőkre, másik végei pedig a Rima-meder közepén épített pilíreken fektésznek s a két részből álló egész hidnak hossza 70 méter. A reggeli tehervonatnak áthaladása után kezdtek meg a régi fahidnak elbontását s annak befejezése után a vashid két részének külön-külön 2 pár I. osztályú acélsínre helyeztették s a vashid korlát alapjának megfelelő hosszúságú kis kocsiikon közbetett két-két pár 3 karikás csiga alkalmazása és két-két daru segítségével való helyre vontatását s a déli vonat közlekedése alkalmával már az egész hid helyén állott; a közlekedés ezen vonattal még mind a mellett átszállással járt. A helyre vont hidrészek 8—8 csavar emeltyű (amerikaner) segítségével emeltettek és helyeztettek le a vontató kis kocsiokról állandó helyeikre; minek megtörténte után sinjei a pályatest sineivel összekötötték, délután 2 órakor előbb a sulypróba vette kezdetét. Sulypróbánál a hid egyik részére összesen 104 tonnát (2080 mm.) nyomó teljesen felszerelt 4 drb. gőzgép állított fel s fél óra rajta állás után a bekövetkezett hajlás állapotát meg, mely 18 millimétert tett ki; a gépek eltávozását után, azonban 15 millimétert újra kiegyenesedett, a tényleges sulyedés tehát csak 3 milliméter. Ez után a gyorspróba ejtetett meg akként, hogy az összekapcsolt fentebbi 4 drb. gőzgép 1200 méter távolságról teljes gőzzel, óránkénti 40 kilométer sebességgel robogott a hidon keresztül. A hidnak ez alkalommal 8—10 milliméternyi rezgése észleltetett, de sulyedés már nem volt s így mint céljának teljesen megfelelő a forgalomnak átadott és a d. u. 5 órai vonat már keresztül ment rajta. A műveletet mintegy 80—100 főnyi intelligens, kétannyi földmives és néhány érdeklődő szakemberből álló közönség nézte végig. S ez alkalomból el nem mulaszt-

hatjuk a bizottság tisztelt tagjainak a közönség iránt tanúsított szives figyelmével és előzékenységgel szemben elismerésünket nyilvánítani.

Érdekes végtárgyalás volt f. hó 19-én a helybeli kir. törvényszék, mint büntető bíróság előtt. Nagy László, Bata Béla, Horvay Lajos, Demko József, Deme István, zádorfalai lakosok utak a vádlottak padján. A vádelhatóság a lopásbüntetéssel vádolta őket. A védelmet Széless Ödön dr. vitte, ki kimutatta, hogy bizonyíték és bűnösség fent nem forog. A kir. törvényszék vádlottakat felmentette.

— **Szerencsétlenség.** F. hó 13-án Grünmann Arnold rosznyói gőzfűrészen Gál Lajos 16 éves berzétei fiut vigyázatlanság folytán egy fa úgy hasba ütött, hogy az másnap meghalt, a törvényszéki boncoláshoz Bajkork Tamás vizsgálóbíró ment ki, gondatlanság azonban senki mást, mint a szerencsétlenül járt fiut terheli.

— **Mire jó a kapukulcs?** Az éj bagly . . . (pardon!) lovagjainak, a „hajnali 4-ig“ tartó murikból legalább „6 ot“ ellehet „füllenteni“ a „kis öreg“ előtt (ovatosságból megsugom: de csak akkor, ha anyós nincs a háznál, mert az „ébreten-álvó“). Ezen kívül van még egy áldott jó haszna is, melyre engem e hó 13-án, velem megtörtént kis esetem vezetett rá. Gyanútlanul balagva falum gyalog ösvényén, midőn a szürkületben egy — utat szelvényben méregető — ember alak „sztoj“ (állj!) szóval megállt. E soha nem hallott szó értelmét sejtve, az illetőtől mintegy négy lépésre megálltam s kérdezem: mit akarsz? „Péndzet“ dörmögött jó bor (vagy pálinka) hangon. Adok felelém s azzal önkénytelenül kapum kulcsát vettem elő s a barátságos ismeretlen felé tartva, kérdezem: mennyi kell? Midőn az, a szivarom füstje által jól megvilágított, tárgyat észrevette, ill, a berek nád a kerek, úgy elillant, hogy máig sem tudom, fiatal vagy öreg volt-e az én tapsi fülesem. Azóta nagyobb gondot fordítok e kulcsomra, melyet az illető — hihetőleg — fegyvernek gondolt.

— **Kikelet.** A főváros nyilvános terei ismét ünneplőt öltöttek, még pedig ezuttal újszerűt. A minden tekintetben haladás embere, Iseemann főkörtész e tavaszon jáczint és tulipánokkal ültetette be az Erzsébet tér és a többi terek virágrondelláit és a hagymásnövények most készülnek fejteni megragadó szinpompájú virányukat, mely virány csakugyan dicséri mestereit, úgy a főkörtészt, valamint a Mauthner magkereskedő céget, e szép virágu hagymák szállítóját. A csoportokat hatalmas keretként gyönyörű bársonyszerű üde-zöld pázsit övezi, melynek magvát valamint eddig 15 éven át, úgy ez évben szintén a hírneves Mauthner Ödön cég szállította, mely cég ez irányban is utolérhetlent nyújt.

Törvénykezés.

Kristóffy és társai.

Lapunk mult számában részletesen foglalkoztunk azzal a szenzációsi bűnperral, mely a rosznyói kir. adóhivatal három volt tisztviselőjét helyezte a vádlottak padjára. Ugyanakkor ismertettük a végtárgyalásnak egész heti lefolyását. A végtárgyalás, mely f. hó 10-én kezdődött, elnyúlt a most lefolyt hétre is, úgy, hogy a bizonyító eljárás, tanuk, szakértők kihallgatása csak kedden ért véget! — s szerdán voltak megtartva a vád- és védbeszéd.

A vádhatóságot dr. Hányi Győző kir. ügyész képviselte, ki a nagy kiterjedésű bűnpert legkisebb részeire felboncolva, mutatta ki a vádlottak bűnösségét körülbelül 5 óra hosszú szűg tartó brilláns, nagyszabású vádbeszédében s kérte ez alapon vádlottakra a hivatali sikkasztás büntetése kimondását, az enyhítő körülmények figyelembe vételével a büntetés kiszabását. Enyhítő körülményül felhozta mindhárom vádlott bűntelen előéletét, azon lanyha s megbotránkozott ellenőrzést, mely 12 év alatt nem volt képes a sikkasztásnak nyomára jönni, s ezenfelül még Kristóffy töredelmes beismerését.

A védbeszéd után Kristóffy védője, dr. Cziner Miksa mondotta el védbeszédét s az enyhítő körülmények felsorolására támaszkodva, felemlítette azt, hogy enyhítő körülményeknek oly mérvben ismeri el sulyát a büntető törvénykönyv is, hogy jogot ad a bírónak 1 napi fogság kimondására ott, hol különben a törvény 10 évig terjedhető börtönbüntetéssel rendelni sujtani a bűnös — védenézére a legenyhébb büntetés kiszabását kéri.

Dr. Stronp Ignác, Laurencz és Szilágyi védője hosszabb beszédben vette bonczkés alá a vádhatóságnak védenézerei ellenében fentartott vádjait s tételenként igyekezett kimutatni ártatlanságukat. Ha azonban a törvényszék mégis bűnösnek mondaná ki őket, úgy a sikkasztás minősítésére nézve a magán-sikkasztás kimondását kéri s mivel a magán-sikkasztás esetében az elévülés vádlottakra nézve már beállt,

az elévülés címén kéri felmenteni őket, mivel ellenesetben ez ítélet megsemmisítését fogja kérelmezni.

A kir. ügyész válasza, mely a legügyesebb rögtönzés volt, igyekezett kimutatni Laurencz és Szilágyi bűnösségét; majd védők viszonzválaszai után a végtárgyalás befejezést nyervén, az ítélet kihirdetésére elnöklő bíró Török János f. hó 21. napjának délelőtti 11 óráját tűzte ki.

Az ítélet Kristóffyra 1 évi és 9 havi vizsgálati fogságának beszámításával 5 és 1/2 évi fegyházat, 6 évi hivatalvesztést s ez időre politikai jogainak felfüggesztését mondotta ki.

Laurencz a hivatali sikkasztásban szintén bűnösnek találtván 3 és fél évi börtönrre, 5 évi hivatalvesztés és politikai jogainak felfüggesztésére ítéltetett.

Kristóffy és Laurencz elmarasztaltattak még az elsikkasztott 9 ezer és néhány száz forint, eljárás költségek s Kristóffyának az Amerikából való visszahozatali 800 frtnál többet kitevő költségének s így mintegy 11 ezer frtnak 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe alatti megfizetésében is.

A törvényszék Szilágyit felmentette.

Az ítélet ellen kir. ügyész mindhárom vádlott terhére felebbezett, valamint felebbezett Kristóffy és Laurencz is. Szilágyi az ítéletben megnyugodott. Megnyugodott az ítéletben a kinstár képviselője, Tell Vilmos is.

Kamatláb leszállítás.

A „Gömörmegei nép- és iparbank“

az egy évig fel nem mondható tőkénél 4 1/2%-ra. A bármikor felmondható tőkénél . . . 3 1/2%-ra. A bármikor felvehető tőkénél . . . 2 1/2%-ra szállította le a kamatlábat, mely kamatláb leszállítás azonban a régebbi betétekre nézve csak f. évi július 1-ső napján lép életbe.

A kölcsön-ügyleteknél ugyancsak folyó év július 1-ső napjától számítva a jelzálogilag biztosított kölcsönöknél

a kamatláb	6 1/2%
váltók után	7 1/2%
marokzálogoknál	7 1/2%

2000 frttól kezdve jelzálogra 3 1/2 százalék fizetés mellett, melynél 6% kamat számítatik, törlesztő kölcsönöket is nyújt.

Rimaszombat, 1893. április 12.

Az Igazgatóság.

Rimaszombati járás főszolgabírája.

1114/893. szám.

Pályázati hirdetmény.

A söregi körjegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok s annak választás utjámi betöltésére határidőül f. évi május 24. napjának délelőtti 10 óráját Söreg községébe a körjegyzői székhelyre kitűzöm

Ezen körjegyzőséghöz Ajnácskő, Balogfala, Sid, Béna, Csoma és Söreg községek tartoznak.

A körjegyző javadalmazása: 400 frt fizetés, előfogatokra 50 frt, lakpénz 120 frt, küldönczdíj 100 frt, irodai atalány 12 frt s ezenkívül a magán munkálatok után a megyei szabályrendeletekben meghatározott díjak.

A pályázati kérvények folyó évi május hó 16-áig hivatalomhoz beadandók.

Felold, 1893. április 16-án.

Fősbíró helyett:

Almássy, szolgabíró.

Üzlet-eladás.

Nagy-Röczén (Gömörmege) egy 22 év óta fenálló 30—35 ezer frt forgalmu rőfös, vas- fűszerüzlet szabad kézből eladó a hozzátartozó raktárakkal esetleg bérbéradó. Értekezhetni a tulajdonosnővel ugyanott. (Czím a kiadóhivatalban.) 1—3

Lakás.

Külön álló két nagy szoba, hozzátartozó helyiségekkel vagy azok nélkül, butorozva egyenkint is. Külön 2 magtár, pincze, istálló, pad kiadók. Ferenczi-utca 12. szám alatt.

Egy jókarban levő

 bycicli

finom angol gyártmány jutányos áron eladó.

Czím a kiadóhivatalban.

Kövecsesen

a Lukács-féle belsegben
szarvasmarhák, gazdasági gépek, eszközök és
alomszalma
folyó 1893. évi április hó 23-án
szabad kézből
fognak eladatni.

BLAU VILMOS

FÉRFI-SZABÓ
Rimaszombatban.

főter, 15-ik szám.

Ajánlom már évek óta fennálló hírnévről örvendő férfi-szabó üzletemet ez alkalommal azon tiszteletteljes megerősítéssel, miszerint nagy választékú szövetkészletemet a tavaszi és nyári idényre való tekintettel a legújabb bel- és külföldi divatokkal látam el, úgy, hogy a legkényesebb ízlet kielégítését is képes vagyok eszközölni. — Továbbá ajánlom kész férfi és gyermek ruhákban dusan felszerelt raktáramat a legintányosabb árak mellett.

Miután ezen körülményre a t. közönség b. figyelmét felhívni hátkorodom, egy-szersmind az eddigi bennem helyezett bizalmukat megköszönve és továbbra is kérem, vágycok teljes tisztelettel:

BLAU VILMOS,
férfi szabó.

Legnagyobb választék
és legolcsóbb
bevásárlási forrás.

Vidéki megrendelések
gyorsan és pontosan
eszközöltetnek.

Női és férfi fehérműtiek.

Női és férfi kalapok.

Női, férfi és gyermek-czipők.

Egy pár ezer darab férfi nyak-
kendő, 20 krtól feljebb, legújabb
formákban, legújabb szí-
nekben.

Férfi kalapok 75 krtól minden for-
mában és színben.

Legújabb bluzok, legszebb alsó
szoknyák, gyermek-ruhák,
női köpenyegek, kabátok,
gyermek-felöltők.

Bámulatos olcsó árhoz legyezők, napernyők, kész kötények,
egész kész házi ruhák.

Legújabb övek!

3-3

Mély tisztelettel

LÖFKOVICS LIPÓT.

Férfi szabó műterem.

REISZ JOZSEF RIMASZOMBATBAN.

A nagyérdemű közönség b. figyelmébe ajánlom; a tavaszi idényre dusan felszerelt raktáramat, személyesen kiválasztott divat-ujdonságaimat ugymint: francia, angol női- és férfi divat-kelmék, Cosmanossi Woille-k Batisz-és Atlasz-Szatenekből, Leány- és fiu ruhácskákban: leány- női szalma kalapokban. Legújabb színes és fekete selyem-napernyők- és legyezőkben. — Női, és leány kész blousok minden kivitelbe; kész ruhák, alsó szoknyák és kötények nagy választékban kaphatók,

Valamint férfi kemény és puha kalapok ugyszintén: ingek, gallérok, mandsetták, turista ingek és övek dus választéka.

Valamint nagy választék mindenféle illatszerek és mosdó-szappanok rendkívüli dus választékban nálam kaphatók.

Különösen b. figyelmébe ajánlom férfi szabó-üzletemet.

Tisztelettel:

REISZ JÓZSEF.

1-3

Bécs, 1873.
Érdemérem.

Budapest
1885.
Nagy díszok.

Zágráb
1891.
Díszoklevél.

Eszék,
1889.
Díszoklevél.

N.-Pálánkán,
1887.
Arany-érem.

Londón,
1878.
Díszoklevél.

CSIK JÓZSEF

első szerémi portland-cement és vízhatlan mészgyár
BEOCSINBAN.

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. Rudolf-rakpart 8.

Ajánlja a t. építész és építőmester árak, építkezési vállalatok, földbírtokosok, közéleti és egyházi előírtóságok, valamint a n. é. építő közönség becses figyelmébe saját gyártmányú Portland-cement és vízhatlan mészét

Portland-cement és vízhatlan mészét

Arjelgycék s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik

Páris 1867.
Bronz-érem.

Kecskemét 1872.
Ézüst-érem.

Ujvidék 1875.
Arany-érem.

Szeged, 1878.
Érdem-érem.

Triest, 1883.
Arany-érem.